

Korte lontjes

Amateursporters voelen zich sneller agressief wanneer ze **anabole steroïden** gebruiken, maar dit wetenschappelijk onderbouwen blijft een zoektocht.

Focus

► NPO 2, 20.55-21.30 UUR

'I think about violence all the time.' De ogen van professioneel bodybuilder en dopinggebruiker Mike Israel puilen uit zijn kassen. Zijn gespierde borstkas houdt het zwarte – net iets te kleine – T-shirt onder spanning

terwijl zijn kale hoofd glimt. In het interview op YouTube maakt de uitstraling van Mike één ding duidelijk: met deze man wil je geen ruzie. In Nederland gebruikt bijna een half miljoen mensen doping volgens het Mulier Instituut. Net als Mike ervaren veel sporters dat ze een korter lontje hebben door de anabole steroïden. *Roid rage* noemen ze het – uitbarstingen die ze wijden aan anabole steroïden, ofwel *roids*. Een bekend fenomeen, maar de mechanismen erachter blijven een raadsel. Zorgelijk, vindt hoogleraar en dopinganalyticus Peter van Eenoo van de Universiteit Gent. In het wetenschapsprogramma

Focus vertelt hij dat bodybuilders die langdurig grote hoeveelheden doping nemen ineens een plotselinge woede-uitbarsting kunnen krijgen. 'Daar zijn legio voorbeelden van. Sporters die de hele boel kort en klein slaan, bijvoorbeeld.'

Enkele onderzoeken bevestigen dit geluid. Zo zagen Deense onderzoekers dat dopinggebruikers negen keer vaker achter de tralies belanden. Bij een vijfde van de gevangenen ging het om geweldsdelicten.

Ook dierproeven laten het effect van anabole steroïden zien. Amerikaanse wetenschappers van Northeastern University dienden de doping toe aan hamsters en plaatsten een indringer in hun hok. Wat bleek? De hamsters onder invloed van anabole steroïden waren agressiever en vielen de indringers sneller aan dan de knaagdieren die het stofje niet hadden gebruikt. 'Het regelt allerlei processen in je lichaam, ook psychisch,' legt Van Eenoo uit.

In *Focus* vertelt sporter Jelte van der Veer (23) dat hij sneller geïrriteerd is tijdens de weken waarin zijn gebruik van anabole steroïden het hoogst ligt. Als mensen het niet met hem eens zijn bijvoorbeeld, heeft hij veel minder geduld. 'Je valt wat meer uit naar mensen. Dat

botst ook thuis met mijn vriendin weleens.'

Toch zijn sommige wetenschappers sceptisch. Zij plaatsen vraagtekens bij het idee dat anabole steroïden woede-uitbarstingen veroorzaken. Hun theorie? Dopinggebruikers hebben sowieso al een grotere kans op agressieproblemen. Zo gebruiken veel mensen naast anabole steroïden ook andere drugs, bijvoorbeeld cocaïne. Volgens Zweedse onderzoekers van het Karolinska-instituut is het combineren van doping met drugs een van de belangrijkste factoren bij agressief gedrag bij gebruikers.

Theatermaker **Wensley Piqué** verkent zijn Surinaamse roots in voorstellingen op de grens van toneel, poppenspel en livecinema.

Nooit meer slapen

► NPO RADIO 1, 0.00-1.00 UUR

WENSLEY Piqué (1977) is theatermaker, poppenspeler, choreograaf en bewegingsdocent. Tot zijn 26ste had hij een kantoorbaan, totdat hij besloot een nieuwe weg in te slaan en autodidact podiumkunstenaar te worden. Hij studeerde in 2017 alsnog af aan de Toneelacademie in Maastricht. Zijn doorbraak als maker kwam met de voorstelling *Granm'ma* in 2021 waarin hij als poppenspeler zijn Surinaamse oma tot leven wekt, met een prachtige pop van beeldend kunstenaar Rosa Verloop. Het idee kreeg hij toen hij tijdens een vakantie in Suriname zijn oma na jaren weer terugzag. '*Granm'ma* is een warme en

Daarnaast speelt ook persoonlijkheid een rol. Mensen die van nature impulsief zijn en sneller risico's nemen zijn eerder betrokken bij geweldsdelicten. Maar de drempel ligt voor hen ook lager om doping te gebruiken, schrijven onderzoekers uit New York. Een kip-of-eiverhaal dus. Gebruiken agressieve mensen sneller doping of worden ze door anabole steroïden agressief? Terwijl de wetenschap hier nog niet over uit is, verandert er echter niets aan het korte lontje van dopinggebruikers als Mike en Jelte. Meer onderzoek is nodig voordat de bom ontploft.

MARIT BONNE

ILLUSTRATIE PIRMIN RENGERS

